

A TÍZ PARANCSOLAT

a Westminsteri Nagykátéból (1643-1648)

Tartalomjegyzék

Az erkölcsi törvények.....	2
Az első parancsolat.....	3
A második parancsolat.....	3
A harmadik parancsolat.....	4
A negyedik parancsolat.....	5
Az ötödik parancsolat.....	5
A hatodik parancsolat.....	7
A hetedik parancsolat.....	7
A nyolcadik parancsolat.....	7
A kilencedik parancsolat.....	8
A tizedik parancsolat.....	8
A törvény megtartása.....	8

Ez a káté 196 kérdés és válaszból áll, amelyeket a Westminsteri Zsinat dolgozott ki.

Az erkölcsi törvény

- 91. Kérdés: Mit kíván Isten az embertől?** *Válasz:* Isten azt kívánja az embertől, hogy engedelmeskedjen az ő kijelentett akaratának.
- 92. Kérdés: Mit jelentett ki Isten kezdetben az embernek engedelmissége mércéjeként?** *Válasz:* Isten az ártatlanság állapotában Ádámnak és benne az egész emberiségnek, egy különleges parancsa mellett, mely szerint nem ehet a jó és a rossz tudásának fájáról, az erkölcsi törvényt jelentette ki engedelmissége mércéjeként.
- 93. Kérdés: Mi az erkölcsi törvény?** *Válasz:* Az erkölcsi törvény Isten akaratának kijelentése az emberiségnek, mellyel Isten mindenkit az ahhoz történő személyes, tökéletes és állandó igazodáshoz és engedelmisségre irányít és kötelez, az egész ember alkatában és természetében, lélekben és testben, és mindazon, szentségre és igazságosságra vonatkozó kötelességek gyakorlásában, amelyekkel tartozik Istennek és az embereknek. Betöltése esetén életet ígért, megszegése esetén pedig halállal fenyegette meg az embert.
- 94. Kérdés: Van-e az erkölcsi törvénynek valamilyen haszna az ember számára a bűneset óta?** *Válasz:* Noha a bűneset óta egyetlen ember sem képes eljutni az igazságosságra és életre az erkölcsi törvény által, mégis nagy haszna van, amennyire általánosan minden embernek, úgy külön az újjá nem születetteknek, és külön az újjászületetteknek.
- 95. Kérdés: Miben van hasznára az erkölcsi törvény minden embernek?** *Válasz:* Az erkölcsi törvény hasznára van minden embernek abban, hogy közli velük Isten szent természetét és akaratát, valamint kötelességüket, kötelezve őket, hogy annak megfelelően járjanak. Meggyőzi őket arról, hogy képtelenek azt betölteni, továbbá meggyőzi őket természetük, szívük és életük bűnös fertőzöttségéről. Megalázza őket bűnük és nyomorúságuk érzetében, és ezáltal hozzásegíti őket ahhoz a világosabb látáshoz, hogy szükségük van Krisztusra és az ő tökéletes engedelmisségére.
- 96. Kérdés: Miben van különösen hasznára az erkölcsi törvény az újjá nem született embereknek?** *Válasz:* Az erkölcsi törvény abban van hasznára az újjá nem született embereknek, hogy felébreszti lelkiismeretüket, hogy meneküljenek az eljövendő harag elől, és hogy Krisztushoz vezesse őket. Máskülönben mentség nélkül maradnak, annak átka alatt.
- 97. Kérdés: Milyen különleges haszna van az erkölcsi törvénynek az újjászületett emberek számára?** *Válasz:* Noha azok, akik újjászülettek, és hisznek Krisztusban, megszabadítottak az erkölcsi törvény, mint cselekedeti szövetség alól, és így sem nem igazulnak meg, sem nem ítéltetnek el általa, mégis, a törvény általános hasznán kívül, amely velük együtt minden emberre kihat, különleges haszna számukra abban van, hogy megmutatja, mennyire rászorulnak Krisztusra, hogy betöltse azt és elszenvedje annak átkát helyettük, valamint javukra. Ezáltal még nagyobb hála ösztönzi őket, valamint arra, hogy ezt abban fejezzék ki, hogy még nagyobb gonddal igyekeznek igazodni ahhoz, mint engedelmisségük mércéjéhez.
- 98. Kérdés: Hol van összegezve az erkölcsi törvény?** *Válasz:* Az erkölcsi törvényt összegezve a tízparancsolat foglalja magában, amelyet Isten a Sínai hegyen mondott el és két kőtáblára írta azokat. A tízparancsolat Mózes II. könyvének huszadik fejezetében van feljegyezve. Az első négy parancsolat Isten iránti kötelességünk foglalata, a másik hat pedig az emberek iránt való kötelességünket tartalmazza.
- 99. Kérdés: Milyen szabályokat kell betartanunk a tízparancsolat helyes értelmezéséhez?** *Válasz:* A tízparancsolat helyes értelmezéséhez a következő szabályokat kell betartanunk:
1. A törvény tökéletes, és mindenkit, az egész embert a törvény igazságosságához való teljes igazodásra és teljes engedelmisségre kötelezi örökké, oly módon, hogy minden kötelesség legteljesebb tökéletességét kívánja meg és megtiltja minden bűn legkisebb mértékét is.
 2. A törvény lelki, és így kiterjed az értelemre, az akaratra és az érzelmekre, és a lélek minden más cselekvő erejére, valamint a szavakra, a cselekedetekre és a megnyilvánulásokra.
 3. Isten több parancsolatban, más-más tekintetben, de egy és ugyanazon dolgot tiltja vagy kívánja meg.
 4. Ahol Isten megparancsol egy kötelességet, ott az azzal ellentétes bűnt tiltja, és ahol tilt egy bűnt, ott az azzal ellentétes kötelességet megparancsolja. Ebből következően, ahol Isten ad egy ígéretet, ott az azzal ellentétes fenyegetés is szerepel, és ahol fenyeget Isten, ott az azzal ellentétes ígéret is szerepel.
 5. Amit Isten megtilt, azt nem szabad soha megtenni. Amit megparancsol, az mindig kötelességünk. Mégse kell minden egyes kötelességünket mindenkor gyakorolni.
 6. Minden egyes bűnben vagy kötelességben Isten tiltja vagy megparancsolja az összes ugyanolyan jellegű bűnt vagy kötelességet, beleértve okaikat, eszközeiket, alkalmait, látszatukat és az arra való ösztönzést.
 7. Kötelesek vagyunk helyzetünknek megfelelően arra igyekezni, hogy mindazokat a dolgokat, amelyeket Isten nekünk megtiltott vagy megparancsolt, azokat másokkal is elkerültessük vagy véghezvitessük, az ő

helyzetükből fakadó kötelességeik szerint.

8. Kötelesek vagyunk, helyzetünk és elhívásunk szerint, segítségére lenni másoknak a tőlük megparancsolt dolgokban, és őrizkedni attól, hogy részt vegyünk velük olyan dolgokban, amelyek számukra tiltva vannak.

100. Kérdés: Milyen különleges dolgokat kell figyelembe vennünk a tízparancsolatban? Válasz: A tízparancsolatban figyelembe kell vennünk annak bevezetését, maguknak a parancsolatoknak a lényegét és azt a számos érvet, amely néhány parancsolatot alátámaszt, hogy minél inkább érvényre juttassa azt.

101. Kérdés: Mi a tízparancsolat bevezetése? Válasz: A tízparancsolat bevezetése így hangzik: *„Én, az Úr, vagyok a te Istened, aki kihoztalak téged Egyiptomnak földéről, a szolgálat házából.”*, melyben Isten világosan megmutatja szuverenitását, mint aki JEHOVA, az örök, változhatatlan és mindenható Isten, aki önmagában és önmagától létezik, és minden szavának és munkájának életet ad. Továbbá megmutatja, hogy ő a szövetség Istene, miként régen Izraellel, úgy egész népével is. Ahogy kihozta őket szolgáságukból Egyiptomból, úgy bennünket is megszabadít lelki szolgáságunkból, hogy ezért csak őt tekintsük Istenünknek és megtartsuk összes parancsolatát.

102. Kérdés: Mi az első négy parancsolat összegzése, amelyek Isten iránti kötelességünket tartalmazzák? Válasz: Az első négy parancsolat összegzése, amelyek Isten iránti kötelességünket tartalmazzák, az, hogy szeressük az Urat, a mi Istenünket teljes szívünkkel, teljes lelkünkkel, teljes erőnkkel és teljes elménkkel.

Az első parancsolat

103. Kérdés: Melyik az első parancsolat? Válasz: Az első parancsolat ez: *„Ne legyenek néked idegen isteneid én előttem!”*.

104. Kérdés: Milyen kötelességeket kíván meg Isten az első parancsolatban? Válasz: Isten azt kívánja meg az első parancsolatban, hogy ismerjük meg és ismerjük el őt az egyetlen igaz Istenként, a mi Istenünként, és ennek megfelelően imádjuk és dicsőítsük őt azáltal, hogy róla gondolkozunk, elmélkedünk, róla megemlékezünk, őt nagyra becsüljük, tiszteljük, csodáljuk, őt választjuk, szeretjük, rá vágyakozunk és őt féljük. Továbbá azáltal, hogy hiszünk neki, benne bízunk, reménykedünk, gyönyörködünk, örvendezünk, érte buzgólkodunk, segítségül hívjuk, neki adunk minden dicséretet és hálát, és neki engedelmeskedünk és hódolunk egész lényünkkel. Ezenkívül azáltal, hogy vigyázunk, hogy minden dologban kedvére tegyünk és megszorodunk, ha bármiben megsértjük őt, valamint azáltal, hogy alázatosan járunk vele.

105. Kérdés: Milyen bűnöket tilt Isten az első parancsolatban? Válasz: Isten az első parancsolatban tiltja az ateizmust, ha Isten létét tagadjuk, vagy ha nincs Istenünk. Tiltja a bálványimádást, ha egynél több istent imád valaki, vagy az igaz Istennel együtt vagy helyett imád bármilyen más istent. Tiltja, ha nem ő az Istenünk vagy nem őt fogadjuk el Istenünként. Tiltja bármi elmulasztását vagy elhanyagolását, amely neki jár és amelyet az első parancsolatban megkíván. Tiltja a tudatlanságot, a feledékenységet, a félreértéseket, a hamis véleményeket vele kapcsolatban és a méltatlan és gonosz gondolatokat róla, továbbá a titkaiban való merész, kíváncsi kutakodást. Tilt minden istentelenséget, istengyűlöletet, önszeretetet, önzést, valamint értelmünk, akaratunk és érzelmeink más dolgokra történő szertelen és mértéktelen fordítását, és azok elterelését róla teljesen vagy részben. Tiltja a hiábavaló hiszékenységet, hitelenséget, tévtanítást, tévhitet, bizalmatlanságot, kétségbeesést, kijavíthatatlanságot és az ítélet alatti érzéketlenséget, a szív keménységét, büszkeséget, kevélységet, testi biztonságot, Isten kísértését. Tiltja a törvénytelen eszközök használatát és a törvényes eszközökben való bizakodást, a testi élvezeteket és örömeiket, a romlott, vak túlbuzgóságot, a langyosságot és az Isten dolgaiban való közömbösséget. Ezenkívül tiltja az Istentől való elidegenedést és a hitehagyást, valamint a szentekhez, az angyalokhoz vagy bármilyen más teremtményhez való imádkozást, vagy az ő tiszteletüket. Tiltja az ördöggel történő minden egyezkedést és tanácskozást, és a javaslatokra való hallgatást, valamint emberek felemelését hitünk és lelkiismeretünk uraivá. Tiltja Isten és az ő parancsolatainak becsémélését és megvetését, a Lelkének való ellenállást és az ő megszorítását, továbbá elégedetlenkedést és türelmetlenséget rendelkezései felett, és Isten ostoba vádlását azokért a rossz dolgokért, amelyeket ránk mér. Tiltja a dicséret tulajdonítását a véletlennek, bálványoknak, magunknak vagy bármilyen más teremtménynek azért a jóért, amelyek vagyunk, amink van vagy amit megtehetünk.

106. Kérdés: Mit tanítanak különösen ezek a szavak „én előttem” az első parancsolatban? Válasz: Ezek a szavak, *„én előttem”*, vagy orcám előtt, az első parancsolatban azt tanítják, hogy Isten, aki mindent lát, különösen felfigyel arra a bűnre és utálja azt, ha bármilyen más istenünk van. Így ez egy érv arra, hogy távol tartson ettől a bűntől, és hogy felnagyítsa azt, mint arcátlan felségsértést, továbbá, hogy meggyőzzön bennünket arról, hogy mindent, amit az ő szolgálatában végzünk, az ő tekintete előtt tegyünk.

A második parancsolat

107. Kérdés: Melyik a második parancsolat? Válasz: A második parancsolat ez: *„Ne csinálj magadnak faragott képet, és semmi hasonlót azokhoz, amelyek fenn az égben, vagy amelyek alatt a földön, vagy amelyek a vizekben a föld alatt vannak. Ne imádd és ne tiszteld azokat; mert én, az Úr a te Istened, féltőnszerető Isten vagyok, aki megbüntetem az atyák vétkeit a fiakban, harmad és negyed íziglen, akik engem gyűlölnék. De irgalmasságot*

cselekszem ezeriziglen azokkal, akik engem szeretnek, és az én parancsolataimat megtartják.”

- 108. Kérdés: Milyen kötelességeket kíván meg Isten a második parancsolatban?** *Válasz:* Isten azt kívánja a második parancsolatban kötelességünként, hogy tisztán és egészben tartsuk meg és teljesítsük a vallásos istentiszteletet és rendelkezéseket, ahogy ő azt Igéjében elrendelte. Kifejezetten az imádságot és hálaadást Krisztus nevében, az Ige olvasását, hirdetését és hallgatását, a sákramentumok kiszolgáltatását és vételét, az egyházkormányzást és az egyházfegyelem gyakorlását, a szolgálatot és annak fenntartását, a vallásos börtöt, Isten nevére való esküvést és a neki való fogadalomtételt, és megkívánja minden hamis istentisztelet helytelenítését, megvetését, ellenzését, valamint, mindenkinek helye és elhívása szerint, annak eltávolítását, minden bálványimádati alkotással együtt.
- 109. Kérdés: Milyen bűnöket tilt Isten a második parancsolatban?** *Válasz:* Isten a második parancsolatban a következő bűnöket tiltja: bármilyen, nem Isten által elrendelt istentisztelet kigondolását, javaslatát, megparancsolását, használatát vagy bármilyen helyeslését. Tiltja a hamis vallások megtűrését, Isten bármilyen ábrázolását, mindhárom személyről vagy külön bármelyikükről, akár bensőleg, a gondolatainkban, akár külsőleg, bármilyen teremtmény képmására vagy hasonlatosságára, és tiltja azok minden imádsát, vagy Isten imádsát bennük vagy általuk, továbbá tiltja kitalált istenségek bármilyen ábrázolását, és azok mindenfajta tiszteletét vagy szolgálatát. Tilt minden babonás eszközt, tiltja az istentisztelet meghamisítását, az ahhoz való hozzátételt vagy elvételt, akár saját magunk kezdeményezésére, akár a másoktól kapott hagyomány miatt, még akkor is, ha az az ősiség, szokás, áhítat, jó szándék vagy bármi más ürügyén történik is. Tiltja a szentségárulást, szentségtörést, és az Isten által előírt istentiszteleti rendelkezések semmibe vételét, megvetését, akadályozását és ellenzését.
- 110. Kérdés: Milyen érveket fűz Isten a második parancsolathoz, hogy azt jobban alátámassza?** *Válasz:* Az érvek, amelyeket Isten ezekben a szavakban: „*mert én, az Úr a te Istened, féltőnszerető Isten vagyok, aki megbüntetem az atyák vétkeit a fiakban, harmad és negyed iziglen, akik engem gyűlölnék. De irgalmasságot cselekszem ezeriziglen azokkal, akik engem szeretnek, és az én parancsolataimat megtartják.*” a második parancsolathoz fűz, hogy jobban alátámassza azt, a következőKérdés: Isten felettünk való szuverenitására és tulajdonjogán kívül, saját dicsősége iránti heves buzgósága, valamint bosszúvágyó felháborodása minden hamis istentisztelettel szemben, ami lelki parázsnaság. Továbbá olyannak tekinti e parancsolat megszegőit, mint akik gyűlölik őt, és több generáción át tartó büntetéssel fenyegeti őket, és nagyra becsüli azokat, akik szeretik őt és megtartják parancsolatait, és sok generáción át tartó kegyelmet ígér nekik.

A harmadik parancsolat

- 111. Kérdés: Melyik a harmadik parancsolat?** *Válasz:* A harmadik parancsolat ez: „*Az Úrnak a te Istenednek nevét hiába fel ne vedd; mert nem hagyja azt az Úr büntetés nélkül, aki az ő nevét hiába felveszi!*”
- 112. Kérdés: Mit kíván Isten a harmadik parancsolatban?** *Válasz:* Isten azt kívánja a harmadik parancsolatban, hogy nevét, címeit, tulajdonságait, rendelkezéseit, az Igéjét, a sákramentumokat, az imádságot, az esküket, fogadalmakat, sorsvetést és tetteit, valamint minden mást, amelyben megismerteti magát szentül és tiszteletteljes módon említsük mind gondolatban, mind elmélkedés közben, szóban és írásban, hitünk szent megvallásával és felelős beszélgetéssel, Isten dicsőségére, és saját, valamint mások javára.
- 113. Kérdés: Milyen bűnöket tilt Isten a harmadik parancsolatban?** *Válasz:* Isten a harmadik parancsolatban tiltja nevének helytelen használatát, vagy az azzal való tudatlan, hiábavaló, tiszteletlen, szentségtörő, babonás vagy gonosz visszaélést, illetve címeinek, tulajdonságainak, rendelkezéseinek vagy tetteinek istenkáromlásban, hamis esküben való használatát. Tilt minden bűnös átkot, esküt, fogadalmat és sorsvetést; tiltja a törvényes eskük és fogadalmak megszegését, illetve a törvénytelen dolgokra vonatkozóak teljesítését. Tiltja a rendeletei és gondviselése miatti zúgolódást és vitatkozást, az azokba való túlzott kíváncsiságot, és azok helytelen alkalmazását. Tiltja Igéjének, vagy annak egy részének a félreértelmezését, helytelen alkalmazását, vagy bármilyen kiforgatását, szentségtelen viccelődés, részletekbe menő és haszontalan kérdések, üres fecsegés, vagy tévtanok fenntartása céljából. Tiltja Isten nevének, a teremtményeknek, vagy bárminek, amit Isten neve tartalmaz, a helytelen használatát varázslásra vagy bűnös vágyakra és gyakorlatokra. Tiltja Isten igazságának, kegyelmének és útjainak rágalmozását, csúfolását, becsmérlését, vagy bármilyen szembehelyezkedést vele. Továbbá tiltja a képmutató vagy gonosz célok érdekében történő hitvallást; valamint ha szégyelljük Isten nevét, vagy szégyent hozunk rá engedetlen, esztelen, terméketlen és visszataszító életünkkel, vagy ha attól meghátrálunk.
- 114. Kérdés: Mivel támasztja alá Isten a harmadik parancsolatot?** *Válasz:* Isten a harmadik parancsolatot a következő szavakkal támasztja alá: „*Az Úrnak a te Istenednek*” és „*mert nem hagyja azt az Úr büntetés nélkül, aki az ő nevét hiába felveszi*”. Mivel ő az Úr és a mi Istenünk, ezért nevét nem szabad meggyaláznunk vagy bármilyen módon helytelenül használnunk. Különösképpen mivel annyira távol áll tőle, hogy felmentse e parancsolat megszegőit és megkegyelmezzon nekik, hogy nem tűrheti, hogy kimeneküljenek igazságos ítélete alól, noha sokan elkerülik az emberektől való egyházi fegyelmezést és büntetést.

A negyedik parancsolat

- 115. Kérdés: Melyik a negyedik parancsolat?** *Válasz: A negyedik parancsolat ez: „Megemlékezzél a szombatnapról, hogy megszenteljéd azt. Hat napon át munkálkodjál, és végezd minden dolgodat; De a hetedik nap az Úrnak a te Istenednek szombatja: semmi dolgot se tégy azon se magad, se fiad, se leányod, se szolgálóleányod, se barmod, se jövevényed, a ki a te kapuidon belől van; Mert hat napon teremté az Úr az eget és a földet, a tengert és mindent, ami azokban van, a hetedik napon pedig megnyugovék. Azért megáldá az Úr a szombat napját, és megszentelé azt.”*
- 116. Kérdés: Mit kíván Isten a negyedik parancsolatban?** *Válasz: Isten azt kívánja a negyedik parancsolatban minden embertől, hogy szentelje neki az Igéje által megszabott időt, kifejezetten egy teljes napot a hétből, amely a hét hetedik napja volt a világ kezdetétől fogva Krisztus feltámadásáig, attól fogva pedig a hét első napja, a világ végezetéig. Ez a keresztyén szombatnap, amelyet az Újszövetség az Úr napjának nevez.*
- 117. Kérdés: Hogyan kell megszentelni a nyugalom napját vagy Úr napját?** *Válasz: A nyugalom napját, vagy Úr napját, egész napon át tartó szent pihenővel kell megszentelni, nemcsak olyan munkák tekintetében, amelyek mindenkor bűnösök, hanem olyan világi elfoglaltságok és szórakozások tekintetében is, amelyek más napokon törvényesek. Gyönyörűségünké kell váljon, hogy a teljes időt (kivéve annyit, amennyit a szükségszerű feladatok végzésére és az irgalmasság cselekedeteire fordítunk) Isten személyes és nyilvános tiszteletében töltsük. Kérdés: ezen célból fel kell készíteni szívünket, és olyan előrelátással, szorgalommal és mértékkel kell elrendezni és előzetesen elintézni mindennapi világi dolgainkat, hogy még inkább szabadok és képesek legyünk a naphoz kapcsolódó kötelességeinkre.*
- 118. Kérdés: Miért a családfők és más feljebbvalók felé irányul különösen a nyugalomnap megtartásának parancsa?** *Válasz: A nyugalomnap megtartásának parancsa azért a családfők, és más feljebbvalók felé irányul különösen, mert nemcsak ők maguk kötelesek azt megtartani, hanem gondoskodniuk kell arról is, hogy azok is megtartsák azt, akikért felelősek. Továbbá azért, mert gyakran hajlamosak meggátolni őket abban saját elfoglaltságaik által.*
- 119. Kérdés: Milyen bűnöket tilt Isten a negyedik parancsolatban?** *Válasz: Isten a negyedik parancsolatban tiltja a megkívánt kötelességek elmulasztását, vagy azok gondatlan, hanyag, és haszontalan teljesítését, valamint hogy belefáradjunk azokba. Tiltja a nap meggyalázását semmittevással, vagy egy önmagában is bűnös dolog cselekvésével, vagy olyan szükségtelen cselekedetekkel, szavakkal vagy gondolatokkal, amelyek világi elfoglaltságainkkal vagy szórakozásainkkal kapcsolatosak.*
- 120. Kérdés: Milyen érveket fűz Isten a negyedik parancsolathoz, hogy azt jobban alátámassza?** *Válasz: Isten azzal az érveléssel támasztja alá a negyedik parancsolatot, amely annak jogosságából fakad, vagyis azzal, hogy a hét hat napját engedélyezte számunkra saját dolgainkra, és csupán egy napot tartott fenn magának, így szólva: „Hat napon át munkálkodjál, és végezd minden dolgodat”. Továbbá azzal, hogy azt az egy napot saját különleges tulajdonának tekinti: „A hetedik nap az Úrnak a te Istenednek szombatja”, valamint saját példájával, aki „hat napon teremté az eget és a földet, a tengert és mindent, a mi azokban van, a hetedik napon pedig megnyugovék”, és azzal, hogy megáldotta azt a napot, nemcsak úgy, hogy megszentelte azt a maga szolgálatára, hanem áldás eszközeivé rendelte számunkra is, amikor mi azt megszenteljük. Kérdés: „Azért megáldá az Úr a szombat napját, és megszentelé azt”.*
- 121. Kérdés: Miért került a negyedik parancsolat kezdetére a „megemlékezzél” felszólítás?** *Válasz: A „megemlékezzél” felszólítás részben a megemlékezés nagy haszna miatt került a negyedik parancsolat kezdetére, mely megemlékezés segít nekünk a nyugalomnap megtartásának előkészületében, valamint abban, hogy megtartva azt, jobban megtartsuk a többi parancsolatot is, és hogy továbbra is hálásan emlékezzünk meg Isten két nagy jótéteményéről, a teremtésről és a megváltásról, amelyek a vallás rövid összefoglalóját tartalmazzák. Továbbá azért került oda, mert igen hajlamosak vagyunk elfelejtkezni róla, mivel kisebb erről a természet világossága, és mégis korlátozza természetes szabadságunkat olyan dolgokban, amelyek máskor engedélyezettek. Továbbá azért, mert hét nap alatt csak egyszer fordul elő, és közben sok világi dolgunk akad, amelyek túl gyakran vonják el figyelmünket arról, hogy akár a napra való felkészüléssel törődünk, akár annak megszentelésével. Ezenkívül azért, mert a Sátán saját eszközeivel sokat munkálkodik azon, hogy elfeledtesse e nap dicsőségét, és még annak emlékét is kitörölje, hogy mindenféle vallástalanságot és istentelenséget hozzon be helyette.*
- 122. Kérdés: Mi azon hat parancsolat összegzése, amelyek az emberek iránti kötelességünket tartalmazzák?** *Válasz: Azon hat parancsolat összegzése, amelyek az emberek iránti kötelességünket tartalmazzák, az, hogy szeressük felebarátunkat, mint magunkat, és azt cselekedjük másokkal, amit szeretnénk, hogy velünk is cselekedjenek.*

Az ötödik parancsolat

- 123. Kérdés: Melyik az ötödik parancsolat?** *Válasz: Az ötödik parancsolat ez: „Tiszteld atyádat és anyádat, hogy*

hosszú ideig élj azon a földön, amelyet az Úr a te Istened ad te néked.”

- 124. Kérdés: Kik értendők atya és anya alatt az ötödik parancsolatban?** *Válasz:* Az ötödik parancsolatban atya és anya alatt nem csupán a természetes szülők értendők, hanem mindazok, akik korban vagy adományaikban/ajándékaikban megelőznek bennünket, és különösen azok, akik Isten rendelése által, felettünk állnak tekintélyben, akár a családban, az egyházban, vagy az országban.
- 125. Kérdés: Miért nevezi Isten az előljárókat atyának és anyának?** *Válasz:* Azért nevezi Isten az előljárókat atyának és anyának, hogy tanítsa őket alárendeltjeik felé való kötelességeikben, hogy mint a természetes szülők, kifejezzék szeretetüket és gyengédségüket feléjük, különböző viszonyaiknak megfelelően. Továbbá azért, hogy az alárendeltet arra ösztönözze, hogy kötelességeiket nagyobb hajlandósággal és jókedvvel teljesítsék feletteseik felé, úgy, mintha a szüleiknek tennék.
- 126. Kérdés: Mi az ötödik parancsolat általános célja?** *Válasz:* Az ötödik parancsolat általános célja az, hogy teljesítsük azokat a kötelességeket, amelyekkel kölcsönösen tartozunk egymásnak különböző viszonyainkban, mint előljárók, alárendeltek, vagy egyenrangúak.
- 127. Kérdés: Mi az a megbecsülés, amellyel előljáróiknak tartoznak az alárendeltek?** *Válasz:* A megbecsülés, amellyel az alárendeltek tartoznak előljáróiknak, abból áll, hogy megadják minden nekik kijáró tiszteletet szívükben, szavaikban és viselkedésükben, imádkoznak és hálát adnak értük, követik példájukat és kegyességüket, továbbá hajlandók engedelmeskedni törvényes parancsaiknak és tanácsaiknak, rendreutasításaiknak engedelmeskednek/ fenyítéseikhez kellő alázattal viszonyulnak, személyükhöz és tekintélyükhöz hűségesek, azokat megvédik és fenntartják, különböző rangjaik és helyzetük természete szerint, ezenkívül elnézőek gyengeségeikkel, és elfedezik azokat szeretetben, hogy így megbecsülésükre legyenek előljáróiknak és az ő vezetésüknek.
- 128. Kérdés: Melyek az alárendeltek bűnei előljáróikkal szemben?** *Válasz:* Az alárendeltek bűnei előljáróikkal szemben a következőKérdés: minden feléjük megkívánt kötelességük elhanyagolása, személyükre és helyzetükre való irigykedés, azok megvetése, vagy az azok elleni lázadás törvényes tanácsaikban, parancsaikban és fenyítéseikben, továbbá szidalmazásuk, gúnyolásuk és minden olyan makacs és botrányos magatartás, amely szégyent és gyalázatot hoz előljáróikra és vezetésükre.
- 129. Kérdés: Mit kíván Isten az előljáróktól az alárendeltjeik felé?** *Válasz:* Isten azt kívánja az előljáróktól, hogy a tőle kapott hatalom szerint, és annak a viszonyoknak megfelelően, amelyben állnak, szeressék, áldják és imádkozzanak azokért, akik a gondjaikra bízottak. Oktassák, tanácsolják és intsek őket, támogassák, dicsérjék és jutalmazták a jót cselekvőket, és helytelenítsék, fenyítsék és büntessék a rosszat cselekvőket. Továbbá azt kívánja, hogy védelmezzék őket, és gondoskodjanak lelki és testi jólétükhöz szükséges minden dologról, valamint megfontolt, bölcs, szent és példaadó viselkedésük által Istennek szerezzenek dicsőséget, maguknak megbecsülést, és így őrizzék meg Istentől kapott tekintélyüket.
- 130. Kérdés: Melyek az előljárók bűnei?** *Válasz:* Az előljárók bűnei, a tőlük megkívánt kötelességek elhanyagolásán kívül, a következőKérdés: mértéktelen önzés, saját dicsőségük, kényelmük, hasznuk, vagy élvezetük mértéktelen keresése, továbbá törvénytelen dolgok megparancsolása alárendeltjeiknek, vagy olyanoké, melyeket nem áll hatalmukban teljesíteni. Ezenkívül alárendeltjeik gonosz dolgokban való tanácsolása, bátorítása, vagy támogatása, és olyan dolgok helytelenítése, ellenzése, vagy azokról való lebeszélésük, amelyek jók. Alárendeltjeik indokolatlan fenyítése, valamint helytelen dolognak, kísértésnek és veszélynek való gondatlan kitevésük, vagy engedésük, feldühítésük, vagy bármilyen más módon saját maguk megbecstelenítése, vagy tekintélyük kisebbitése igazságtalan, tapintatlan, rideg vagy hanyag viselkedésük által.
- 131. Kérdés: Melyek az egyenrangúak kötelességei?** *Válasz:* Az egyenrangúak kötelessége egymás felé az, hogy becsüljék meg egymás méltóságát és értékét, legyenek egymást megelőzők a tiszteletadásban és örüljenek egymás ajándékainak és növekedésüknek, mint sajátjukénak.
- 132. Kérdés: Melyek az egyenrangúak bűnei?** *Válasz:* Az egyenrangúak bűne, a tőlük megkívánt kötelességek elhanyagolásán kívül, a másik értékének alábecsülése, ajándékainak irigylése, növekedése vagy jóléte miatti szomorúság és elsőbbség bitorlása a másik felett.
- 133. Kérdés: Milyen érvet fűz Isten az ötödik parancsolathoz, hogy azt jobban alátámassza?** *Válasz:* Isten ezekben a szavakban: „*hogy hosszú ideig élj azon a földön, amelyet az Úr a te Istened ad te néked*”, azzal támasztja alá az ötödik parancsolatot, hogy azoknak, akik megtartják, kifejezetten hosszú életet és jólétet ígér, amennyiben ez az ő dicsőségét és az illető javát szolgálja.

A hatodik parancsolat

134. Kérdés: Melyik a hatodik parancsolat? *Válasz:* A hatodik parancsolat ez: „*Ne ölj.*”

135. Kérdés: Milyen kötelességeket kíván tőlünk Isten a hatodik parancsolatban? *Válasz:* Isten a hatodik

parancsolatban megkívánja a saját és mások életének védelmére irányuló minden gondos törekvést és törvényes igyekezetet, ellenállva minden olyan gondolatnak és szándéknak, valamint megfékezve minden olyan indulatot és elkerülve minden olyan helyzetet, kísértést és gyakorlatot, amely bárki életének igazságtalan kioltásához vezethet. Továbbá jogosan védelmezve azt az erőszaktól, türelmesen elviselve Isten kezét, a szív csendességével, vidám lélekkel; józanul élve étellel, itallal, orvossággal, alvással, munkával és szórakozással; jótékony gondolatok, szeretet, szájalom, szelídség, gyengédség, szívesség által; békeszerető, szelíd és udvarias beszéd és viselkedés által; elnézően és készen a megbékélésre, a sérelmeket türelmesen elhordozva és megbocsátva, és a rosszat jóval viszonzva, valamint vigasztalva és segítve az ínségeskedőket, és védelmezve és oltalmazva az ártatlanokat.

136. Kérdés: Milyen bűnöket tilt Isten a hatodik parancsolatban? *Válasz:* Isten a hatodik parancsolatban tiltja saját életünk és mások életének kioltását, kivéve a közjog, törvényes háború vagy a szükséges védekezés eseteit. Tiltja az élet védelmére szolgáló törvényes eszközök elhanyagolását és megvonását, valamint a bűnös haragot, gyűlöletet, irigységet, bosszúvágyat, és minden túlzott indulatot, zavaró aggodalmat. Tiltja a mértéktelen étel- és italfogyasztást, munkát és szórakozást, továbbá a bántó beszédet, elnyomást, veszekedést, verekedést, megsebesítést vagy bármit, ami bárki életének az elpusztításához vezetne.

A hetedik parancs

137. Kérdés: Melyik a hetedik parancsolat? *Válasz:* A hetedik parancsolat ez: „*Ne paráználkodjál.*”

138. Kérdés: Milyen kötelességeket kíván meg Isten a hetedik parancsolatban? *Válasz:* Isten a hetedik parancsolatban a tisztaságot kívánja meg testben, gondolatban, érzelmekben, szóban, viselkedésben és annak megtartását mind magunkban, mind másokban. Megkívánja, hogy éberem ügyeljünk szemeinkre és minden érzékünkre, valamint megkívánja az önmegtartóztatást, a tisztaéletű társaságot, a tisztességes öltözetet. Házasságot kíván meg azoktól, akiknek nincsen meg az egyedülállóság ajándéka, házastársi szerelmet és együttélést. Ezenkívül megkívánja a szorgalmas munkát elhívásunkban, valamint minden tisztátalan helyzet elkerülését, és az arra vezető kísértéseknek való ellenállást.

139. Kérdés: Milyen bűnöket tilt Isten a hetedik parancsolatban? *Válasz:* Isten a hetedik parancsolatban a megkívánt kötelességek elmulasztásán kívül tiltja a házasságtörést, paráznaságot, nemi erőszakot, vérfertőzést, szodómiát, és minden természetellenes vágyat. Tilt minden tisztátalan képzelődést, gondolatot, szándékot és szenvedélyt; tiltja a romlott és szemérmetlen beszédet vagy az arra való odafigyelést; tiltja a kihívó tekintetet, szemtelen vagy könnyelmű viselkedést, tisztességtelen öltözetet; valamint a törvényes házasságok tiltását, és a törvénytelenektől való eltekintést. Tiltja a bordélyházak engedélyezését, megtűrését, fenntartását, vagy látogatását; tiltja mások belekeverését az egyedülálló élet fogadalmába, és a házasság túlzott halogatását. Tiltja, hogy egyidőben valakinek egynél több felesége vagy férje legyen; továbbá tiltja az igazságtalan válást, vagy elhagyást; tiltja a lustaságot, falánkságot, részegeskedést, erkölcstelen társaságot; tiltja a buja énekeket, könyveket, képeket, táncokat, színdarabokat, valamint minden erkölcstelen cselekedetet vagy arra való ingerlést, akár magunkban, akár másokban.

A nyolcadik parancs

140. Kérdés: Melyik a nyolcadik parancsolat? *Válasz:* A nyolcadik parancsolat ez: „*Ne loadj.*”

141. Kérdés: Milyen kötelességeket kíván meg Isten a nyolcadik parancsolatban? *Válasz:* Isten a nyolcadik parancsolatban az igazságot, hűséget és méltányosságot kívánja meg az emberektől egymás közötti megállapodásaikban és kereskedésükben; megkívánja a valódi tulajdonosától törvénytelenül visszatartott javak visszatérítését; megkívánja, hogy adjunk és kölcsönözzünk szabadon, saját képességeinknek és mások szükségleteinek megfelelően; megkívánja, hogy a világi javakkal kapcsolatos értékítéletünket, akaratunkat és érzéseinket mérsékeljük; körültekintő figyelemmel és szándékkal szerezzük meg, tartsuk meg, használjuk és rendelkezünk ezen dolgok felett, amelyek szükségesek és megfelelőek természetünk fenntartásához és helyzetünkhöz mértek; továbbá törvényes hivatást kíván meg és az abban való szorgalmat; takarékoságot; szükségtelen pereskedések és kezességvállalások, vagy ehhez hasonló foglalatosságok elkerülését; valamint azt, hogy igazságos és törvényes eszközök használatával igyekezzünk saját földi javainkat és másokét fenntartani és gyarapítani.

142. Kérdés: Milyen bűnöket tilt Isten a nyolcadik parancsolatban? *Válasz:* A nyolcadik parancsolatban Isten a megkívánt kötelességek elmulasztásán kívül tiltja a lopást, rablást, az emberrablást, és bármilyen lopott dolog elfogadását. Tiltja a tisztességtelen kereskedést, a hamis súlyok és mértékek használatát, a határvonalak elmozdítását, igazságtalanságot és hűtlenséget az emberek közötti megállapodásokban, vagy bizalmi ügyekben. Tiltja továbbá az elnyomást, a harácsolást, az uzsorakamatot, a megvesztegetést, ok nélküli pereskedést, a közterületek igazságtalan kisajátítását és elnéptelenítését; tiltja a közszükségleti cikkek visszatartását az árak felemelése céljából; törvénytelen hivatásokat, vagy minden olyan igazságtalan vagy bűnös cselekedetet, amellyel elveszünk vagy visszatartjuk felebarátunktól azt, ami az övé, illetve amellyel magunkat gazdagítjuk; tiltja a kapzsiságot; a világi javak túlzott nagyra becsülését és szeretetét; valamint

azok megszerzésére, megtartására és használatára irányuló bizalmatlan és zavaró figyelmet és szándékot; tiltja a mások jólétére való irigykedést; hasonlóképpen a lustaságot, pazarlást, költekező (szerencse)játékot, és minden olyan dolgot, amellyel indokolatlanul kárt okozunk saját vagyonunknak és megkárosítjuk magunkat az Istentől kapott javaink megfelelő használatától és kényelmétől.

A kilencedik parancs

- 143. Kérdés: Melyik a kilencedik parancsolat?** *Válasz:* A kilencedik parancsolat ez: „*Ne tégy a te felebarátod ellen hamis tanúbizonyságot.*”
- 144. Kérdés: Milyen kötelességeket kíván meg Isten a kilencedik parancsolatban?** *Válasz:* Isten a kilencedik parancsolatban megkívánja az emberek közötti igazság, valamint saját és felebarátunk jóhírének megőrzését és előmozdítását. Megkívánja, hogy képviseljük és védelmezzük az igazságot, és hogy az igazat, és csakis az igazat szóljuk szívünkben, őszintén, szabadon, világosan, és teljesen, az ítélezés és igazságszolgáltatás dolgában, és bármilyen más dologban. Megkívánja felebarátaink szerető megbecsülését, valamint jóhírük szeretetét, kívánását, és az abban való örvendezést. Megkívánja, hogy bánkódjunk gyengeségeik miatt és fedezzük el azokat. Megkívánja, hogy szabadon ismerjük el kegyességüket, és védelmezzük ártatlanságukat; fogadjuk el a jó véleményeket velük kapcsolatban, de ne tűrjük el a rossz véleményt. Ellenezzük a pletykálódókat, a hízelgőket, és a rágalmozókat. Szeressük és vigyázzunk saját jóhírünkre, és védelmezzük azt, ha a szükség úgy kívánja. Továbbá tartsuk meg törvényes ígéreteinket, és azt vegyük figyelembe és azt gyakoroljuk, ami igaz, tisztességes, szeretetreméltó és jóhírű.
- 145. Kérdés: Melyek azok a bűnök, amelyeket Isten a kilencedik parancsolatban tilt?** *Válasz:* Isten a kilencedik parancsolatban tiltja az igazság bárminemű elferdítését, valamint saját és felebarátunk jóhírének rontását, kiváltképp a nyilvános igazságszolgáltatásban. Tiltja a hamis tanúskodást, a hamis tanúvallomásra való felbujtást, egy gonosz ügy szándékos képviselését és védelmét, és az igazság elnagyolását és túl könnyedén való kezelését. Tiltja az igazságtalan ítélethozatalt, valamint tiltja, hogy a gonoszt jónak, a jót gonosznak mondjuk. Tiltja a gonoszok jutalmazását az igazak tettei szerint, és az igazakét a gonoszok tettei szerint. Tiltja a (okirat)hamisítást, az igazság eltitkolását, az indokolatlan hallgatást egy igaz ügyben, és hogy csendben maradjunk, amikor a bűn feddést kíván meg részünkről, vagy panaszt. Tiltja az igazság alkalmoszerűtlenül vagy rosszindulatú módon való szólását helytelen cél érdekében, vagy annak helytelen értelmezését, vagy kétes és kétértelmű kifejezések használatát az igazság vagy igazságosság hátrányára. Tiltja a valótlan állítását, a hazugságot, a becsületsértést, a rágalmozást, a pletykálást, a besúgást, a gúnyolódást, a gyalázkodást, az elhamarkodott, kemény, és részrehajló ítélezést. Tiltja a félremagyarázó szándékokat, szavakat, és tetteket, továbbá tiltja a hízelgést, és az öntelt dicsekvést, valamint ha túl nagyra tartjuk vagy túl kevésre becsüljük magunkat vagy másokat, illetve így beszélünk magunkról vagy másokról. Tiltja, hogy (meg)tagadjuk Isten ajándékait és kegyelmeit, valamint hogy a kisebb hibákat felnagyítsuk; elrejtjük, mentegessük vagy enyhítsük bűneinket, amikor nyílt bűnvallásra szólítanak fel. Tiltja a gyengeségek szükségtelen felfedését, tiltja hamis hírek terjesztését, a gonosz híresztelések elfogadását és támogatását, és tiltja, hogy elzárkózzunk az igaz védekezés meghallgatásától. Tiltja továbbá a gonosz gyanúsítgatást; tiltja, hogy féltékenyek vagy szomorúak legyünk bárki megérdemelt elismerésére, annak megrongálását próbálni vagy kívánni, továbbá tiltja, hogy örüljünk, amikor szegény éri és megbélyegzik őket. Tiltja mások gúnyos lenézését, illetve csodálatát, a törvényes ígéretek megszegését, továbbá tiltja a jóhírű dolgok elhanyagolását, illetve tiltja az olyan dolgok gyakorlását – amelyek rossz hírbe sodorhatnak – vagy ha mi magunk nem kerüljük el, illetve nem akadályozunk meg másokat olyan dologban.

A tizedik parancs

- 146. Kérdés: Melyik a tizedik parancsolat?** *Válasz:* A tizedik parancsolat ez: *Ne kívánd a te felebarátodnak házát. Ne kívánd a te felebarátodnak feleségét, se szolgáját, se szolgálóleányát, se ökrét, se szamarát, és semmit, ami a te felebarátodé.*”
- 147. Kérdés: Milyen kötelességeket kíván meg Isten a tizedik parancsolatban?** *Válasz:* Isten azt kívánja a tizedik parancsolatban, hogy legyünk annyira elégedettek körülményeinkkel, és teljes lelkünkben olyan jótékonyan viszonyuljunk felebarátunkhoz, hogy minden belső vágyódásunk és érzésünk arra a jóra irányuljon és azt gyarapítsa, ami a felebarátunkké.
- 148. Kérdés: Melyek azok a bűnök, amelyeket Isten a tizedik parancsolatban tilt?** *Válasz:* Isten a tizedik parancsolatban tiltja a saját helyzetünkkel való elégedetlenséget, felebarátunk szerencséje feletti irigykedést vagy szomorkodást, valamint minden szertelen vágyódást és érzést bármi iránt, ami a felebarátunkké.

A törvény megtartása

- 149. Kérdés: Képes-e bárki tökéletesen megtartani Isten parancsolatait?** *Válasz:* Egyetlen ember sem képes, sem önmagától, sem semmilyen neki adatott kegyelem által ebben az életben tökéletesen megtartani Isten parancsolatait, ehelyett naponta megszegi azokat gondolatban, szavakban és tettekben.

- 150. Kérdés: Egyenlő mértékben gonosz Isten törvényének minden áthágása önmagában és Isten színe előtt? Válasz:** Nem egyenlő mértékben gonosz Isten törvényének minden áthágása. Néhány bűn önmagában véve, és számos súlyosbítás miatt, gonoszabb Isten színe előtt, mint más bűnök.
- 151. Kérdés: Melyek azok a súlyosbítások, amelyek egyes bűnöket gonoszabbá tesznek, mint másokat? Válasz:** A bűnök súlya függ:
1. A vétkező fél kilététől: ha idősebb, ha a kegyelmet nagyobb mértékben megtapasztalta, ha hitvallásában, ajándékaiban, helyzetében, hivatalában, tanácsaiban élen járó, és akinek példáját valószínűleg követik mások.
 2. A sértett fél kilététől: ha közvetlenül Isten ellen vétkezik valaki, az ő tulajdonságai és tisztelete ellen, ha Krisztus, és az ő kegyelme ellen, ha a Szentlélek ellen, az ő bizonyágtétele és munkája ellen. Ha valaki feljebbvalók ellen vétkezik, magas méltóságúak ellen, és olyanok ellen, akikkel különösen szoros kapcsolatban áll, ha a szentek bármelyike ellen, különösen az erőtlén testvérek ellen, az ő lelkük, vagy bárki más lelke ellen, és ha mindenki, vagy sokak közjára ellen vétkezik.
 3. A vétek természetétől és minőségétől: ha az a törvény világos betűje ellen tör, sok parancsolatot megszeg és sok bűnt magában foglal, ha az nemcsak a szívben fog meg, hanem szavakban és tettekben is kiteljesedik, ha megbotránkoztat másokat, és nincs lehetőség a jóvátételre, ha az eszközök, a kegyelem, az ítélet, a természet világossága, a lelkiismeret ítélete, a nyilvános vagy személyes intés, az egyház fegyelmezése, polgári büntetés ellen irányul, valamint imáink, szándékaink, ígéreteink, fogadalmaink, szövetségeink és kötelezettségeink ellen Isten vagy az emberek felé, ha azt valaki szándékosan, akarattal, szemtelenül, dicsekvően, gonoszul, ismétlődően, makacsul, örömmel, folyamatosan vagy a megtérés után újra visszaesve teszi.
 4. Az időponttól és helytől: ha az Úr napján követik el, vagy más istentiszteleti alkalmakkor, vagy közvetlen ezek, vagy más segítségük előtt vagy után, amelyek arra hivatottak, hogy megakadályozzanak vagy orvosoljanak ilyen helytelen viselkedést; ha nyilvánosan, vagy mások jelenlétében követik el, akik ezáltal könnyen provokálhatók vagy beszennyeződhetnek.
- 152. Kérdés: Mit érdemel minden bűn Istentől? Válasz:** Minden bűn, még a legkisebb is, mivel Isten szuverenitása, jósága és szentsége, valamint igazságos törvénye ellen irányul, az ő haragját és átkát érdemli, mind ebben az életben, mind az eljövendőben, és egyedül Krisztus vére képes engesztelést szerezni érte.
- 153. Kérdés: Mit kíván tőlünk Isten ahhoz, hogy megmenekülhessünk a törvény megszegése miatti jogos haragja és átka alól? Válasz:** Ahhoz, hogy megmenekülhessünk a törvény megszegése miatt Isten jogos haragja és átka alól, Isten azt kívánja, hogy térjünk meg hozzá, higgyünk az Úr Jézus Krisztusban, és szorgalmasan éljünk a külső kegyelmi eszközökkel, melyek által Krisztus közbenjárásának javait közli velünk.
- 154. Kérdés: Melyek azok a külső eszközök, melyek által Krisztus közbenjárásának javait közli velünk? Válasz:** A külső és rendes eszközök, amelyek által Krisztus közbenjárásának javait közli egyházával, az összes rendelése, különösen az Ige, a sákramentumok és az imádság, amelyek hatékonyan működnek a választottak üdvösségére.
- 155. Kérdés: Hogyan működik hatékonyan az Ige az üdvösségre? Válasz:** Isten Lelke teszi hit által az Ige olvasását, de főként az igehirdetést a bűnösök szeméinek felnyitásának, meggyőzésének és megalázásának hatékony üdvözítő eszközévé, továbbá annak, hogy önmaguktól elfordítsa és Krisztushoz vonzza őket, az ő képére átformálja és akaratának alávesse őket, továbbá a kísértésekkel és romlottsággal szemben megerősítse, a kegyelemben felépítse őket és szívüket szentségben és örömben alapozza meg.

